

Tiedote 12.2.2003

Viime vuoden pahimmat metsätuhot aiheutuivat myrskyistä Kuivuus vaivasi puita mutta hillitsi sienitauteja

Vuoden 2002 vakavimmat metsätuhot aiheutuivat heinäkuun alun myrskyistä, joiden arvioitiin kaataneen eteläisestä Suomesta miljoona kuutiometriä puuta. Myös huhtikuusta pitkälle syksyyn jatkunut kuivuus ja lumisen alkutalvi rasittivat puita. Kuivuuden seuraustuhot paljastuvat vasta ensi kesänä. Puiden elinvoimaisuus on harsuuntuneisuuden perusteella ennallaan.

Tiedot perustuvat Metsäntutkimuslaitoksen vuosittain toimittamaan metsätuhokatsaukseen sekä yleiseurooppalaisen metsien terveydentilan seurantaohjelman Suomen vuosikatsaukseen. Tuloksiin voi tutustua Internetissä Metinfo Metsien terveys -palvelussa osoitteessa: www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/metsientila/index.htm.

Heinäkuinen Unto-myrsky kaatoi arviolta miljoona kuutiometriä puuta Etelä-Suomessa. Havupuiden pahimmat tuhohyönteiset – kirjanpainaajat, tikaskuoriaiset ja ytimennävertäjät – olivat tällöin jo parveilleet, joten niiden ei odoteta runsastuvan merkittävästi. Myrskyn vaurioittamien puiden korjuu onnistui hyvin, eikä metsiin jäänyt suuria määriä tuhohyönteisten lisääntymispaikoiksi sopivaa puuta. Suojelualueilla ja muualla, missä puita jäi korjaamatta, tuholaisten määrän kehittymistä on syytä seurata.

Myös kesän kuivuus rasitti puita. Paikoin lehdet kellastuivat puissa kesken kesää. Toisaalta puut eivät syksyllä pudottaneet lehtiään normaalisti, vaan vihreitä lehtiä jäi roikkumaan oksiin. Kuivuuden vaikutukset voivat näkyä ensi keväänä vajaalehtisyytenä ja muina seurannaistuhoina.

Lämpö ja kuivuus rajoittivat sienitautien leviämistä. Vuonna 2001 alkanut versosurmatuhojen laajeneminen pysähtyi. Myös ruostetauteja oli vähän. Niistä yleisin, männynversoruoste, siirtyi laajoilla alueilla Pohjois-Suomessa haapaan. Jos tuleva alkukesä on sateinen, männynversoruoste vaivaa ensi kesänä yleisesti männyn taimikoita Pohjois-Suomessa.

Lumisen alkutalven aiheuttamia tuhoja esiintyi jo marraskuussa monin paikoin Etelä- ja Itä-Suomessa. Lumi taivutteli nuoria lehtipuita sekä katkoi nuoria mäntyjä varsinkin äskettäin harvennetuissa, tiheinä kasvaneissa männikoissä. Myös hirvi- ja myyrätuhoja esiintyi runsaasti.

Ilmansaasteet vähentyneet, puiden harsuuntuminen ennallaan

Ilman epäpuhtauksien pitoisuudet ja happamoittavien yhdisteiden laskeumat ovat viime vuosina päästörajoitus sopimusten vuoksi vähentyneet merkittävästi. Happamoittava laskeuma oli vuonna 2000 pienempi kuin vuosina 1987–96 keskimäärin. Myös kaasumaisten yhdisteiden pitoisuudet ilmassa ovat pienentyneet vuodesta 1985. Esimerkiksi sulfaattirikin ja typen laskeumat olivat pieniä verrattuna moniin alueisiin Keski-Euroopassa.

Tuoreet seurantatiedot metsien terveydentilasta kertovat, että puiden latvusten harsuuntumistilanne ei ole olennaisesti muuttunut edelliseen vuoteen verrattuna. Mäntyjen keskimääräinen harsuuntuneisuusaste oli 9,3 %, kuusien 18,8 % ja lehtipuiden 11,7 %.

Lisätietoja:

Metsätuhot: Katriina Lipponen, puh. 010 211 2390, sähköposti: katriina.lipponen@metla.fi
Antti Pouttu, puh. 010 211 2576, sähköposti: antti.pouttu@metla.fi
Metsien tila: Hannu Raitio, puh. (03) 443 5241, sähköposti: hannu.rautio@metla.fi
Matti Lindgren, puh. 010 211 2537, sähköposti: matti.lindgren@metla.fi